

ACC. NR. 658.

658

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Blekinge Upptecknat av: John Svensson

Härad: Bräkne Adress: Vermansmåla

Socken: Hoby Berättat av

Uppteckningsår: Född år i

1 /

Uppteckningen rör Prinsessan, som inte skrattade.

Aa 571.

Det var en gång en kung, som hade en enda dotter, och hon var alltid så allvarsam och sorgsen, så det var omöjligt att få henne att skratta. Kungen var mycket bekymrad för sin sorgsna dotter, ty om hon aldrig var glad, så kunde hon lätt bli sjuk och dö ifrån honom. Till sist utlovade han, att den, som kunde få prinsessan att skratta, skulle få henne och halva kungariket. Nu blev det en hel del prinsar och andra också, som ställde till det ena upptåget lustigare än det andra, men det var omöjligt att få prinsessan att dra på munnen, utan hon förblev ständigt lika sorgsen. Alla ville ju ha den vackra prinsessan, och det var en lång tid, som hon inte fick vara i fred för deras upptåg, men till sist tröttnade de.

Då var det en fattig torparpojke, som bodde ett stycke från slottet. Han hade varit och metat, och när han gick hem, så mötte han en gammal gumma, som hade en gås att bära.

Skriv endast på denna sida!

Gumman stannade och skulle se på hans fiskar, ty han hade fått både många och stora. Pojken tyckte att det var en vacker gås, som hon hade, och sen frågade gumman, om han ville byta på gåsen och fisken. "Nej, fiskarna äro värda mer än gåsen, så jag vill inte byta", sade pojken. "Ja, men denna gåsen är sådan, att om någon klappar på den och man säger "Vill du med så häng fast", så blir han fasthängande vid gåsen", sade gumman. Ja, nu ville pojken byta. Han tog nu gåsen på armen och gick uppåt slottet. Däruppe mötte han först smeden, och han frågade, var han hade fått gåsen ifrån. Pojken sade det. Smeden skulle nu känna, om gåsen var fet, men när han klappade honom på ryggen, så sade pojken: "Vill du med så häng fast!" Smeden blev genast fasthängande, och hur han sparkade och svor, så måste han följa med. Sen mötte pojken en annan karl, och han skulle slita bort smen från gåsen, men med detsamma så sade pojken: "Vill du med så häng fast!" Det gick likadant med honom. Nu kom köksan ut, och undrade vad som påstod. När hon fick se karlen, så var det en hon var arg på, och hon skulle slå honom i ryggen med grötsleven, men i detsamma sade pojken som förut, och hon måste också följa med. Nu kom en annan piga, och hon var arg på köksan, så hon skulle sparka till henne, men i detsamma sade pojken det vanliga, och hon måste hoppa på ett ben efter. Så gick pojken, tills han fått en lång rad, sen gick han till framsidan av slottet, och där satt kungen och prinsessan ute på en balkong. När prinsessan fick se dem, kunde

hon omöjligen hålla sig för skratt, utan hon skrattade, så kungen
måsta hålla i henne.

Sedan fick pojken prinsessan och halva
riket, och när kungen dog, fick han resten, och så blev av en
torparpojke en kung.

Jätten, som inte bar hjärtat på sig.

1232

Det var en gång en jätte, som hade den makten, att om han tittade på en människa, så blev den förvandlad till en stenbild. Han bodde i ett stort berg, och nedanför var en massa stenbilder, som förut varit människor. Hade man bara kunnat döda honom, så hade förtrollningen upphävts, men det gick inte, ty han hade inte hjärtat på sig, utan det hade han gömt, var visste man ej.

Då var det sex konungasöner, som skulle bort för att hämta hem sina trolovade. När de redo bort, undkommo de jätten, men när de skulle resa hem, fick han se dem, och då blevo de till sten, både de och prinsessorna. Kungen väntade länge på dem, och när de inte hördes av, förstod han, vilket öde, som drabbat dem. Han hade sin yngste son hemma, och han ville av för att befria bröderna, men fadern protesterade däremot, men

Skriv endast på denna sida!

till slut fick han resa. När han kom, så var jätten inte hemma men en prinsessa, som han bortrövat fanns i berget, När hon fick se prinsen bad hon honom skynda tillbaka, innan jätten kom, ty annars fick han släppa livet till. Men prinsen sade sig vilja döda jätten, om han bara fick reda på hjärtat, och hon tyckte om kungasonen och de kommo överens om att tillsammans lura ut, var han hade sitt hjärta. Då hade prinsessan hört honom säga, att han hade sitt hjärta under dörrtröskeln. De tog och samlade blommor och strödde vid dörren. De hade förut sett efter, men där fanns ej något hjärta under tröskeln. När jätten kom hem, så frågade han prinsessan, varför hon strött blommor vid dörren. Hon svarade, att det var därför, att hon visste, att hans hjärta var där. Jätten svarade: "Där mitt hjärta är, kommer du aldrig, och inte finns det under dörren!" - "Jamen, du kunde väl säga, var det finns, så jag finge veta det!" - "Varför vill du veta det?" sade jätten. - "Jo, det är därför, att jag har dig så kär, så jag ville gärna veta, var det finns, att jag må pryda platsen", sade prinsessan. "Ja, så får jag väl säga det då. Långt borta finns en ö, på den ön står en kyrka, i den kyrkan finns en brunn, i den brunnen simmar en and, i den anden är ett ägg och i det ägget är mitt hjärta, och dit kommer du icke!"

Nu visste prinsen var hjärtat fanns, och nu kröp han fram från sitt gömställe. Efter några svårigheter kom han till kyrkan och fick fatt på ägget. När han kramade på

Skriv endast på denna sida!

ägget, började jätten att skrika: "Krama inte sönder mitt hjärta, så lovar jag dig mycket!" - "Ja, gör mina bröder och prinsessorna och alla, som du förvandlat till sten till människor igen, så skall du få leva", sade prinsen. Jo det gjorde jätten. Nu kramade prinsen sönder ägget, så jätten blev död, sen for han tillbaka till berget, där alla prinsarna och prinsessorna voro levande och tackade honom för befrielsen. Sen tog prinsen jättens prinsessa med sig, och sen reste de alla hem till kungen, där han nu fick göra sju bröllop på en gång. Men kungen sade, att den vackraste av prinsessorna var den, som jätten hade haft i berget, och det höllo alla med om.

Öster om solen och väster om månen.

Det var en gång en fattig torpare, som hade många barn. En afton knackade det på hans dörr. Han gick och öppnade och fick till sin förvåning se en vit björn, som stod där. Björnen sade till torparen, att om han ville låta honom få hans vackraste dotter, så skulle björnen lämna honom en stor rikedom. Torparen gick efter någon tvekan in på förslaget, därför att han var fattig och hade många barn, och björnen lovade, att dottern skulle få det mycket bra hos honom. Dottern fick nu sätta sig på björnens rygg och sen bar det av åt skogen. Inne i skogen stannade björnen vid en buske. Där öppnade sig marken för dem, och snart befunno de sig i ett underjordiskt slott. "Detta", sade björnen, "får du råda över och förströ dig bäst du kan, ty jag är inte hemma utan om nätterna. Om dagarna får du vara ensam!" Det var ett mycket vackrare slott än de, som äro över jorden, och flickan kände sig genast förnöjd. Hon lade sig att sova i en praktfull bädd, och när hon vaknade dagen efter, var björnen icke i slottet. Men nästa natt kom han igen och så natt efter natt.

När det gått en tid, frågade hon, om hon inte fick komma hem och se hur hennes föräldrar och syskon hade det, nu sedan de blivit rika. Det fick hon gärna, och nästa morgon red hon på björnens rygg hem. Hennes far hade nu köpt en stor gård. De voro näurligtvis nyfikna att veta, hur hon hade det. Hon omtalade, hur bra hon hade det och att björnen bara var hemma om nätterna, och att hon då aldrig fick se honom. Hennes mor intalade henne nu, att hon skulle taga ett tändt ljus och mitt i natten gå in i hans rum och se om han också om nätterna var en björn. Flickan lovade att göra det, och sedan hon kommit tillbaka till slottet, steg hon mitt i natten upp och tände ett ljus och smög sig på tå in i björnens rum. Det snarkade borta i sängen, och hon gick dit och tittade. Men döm om hennes förvåning, när hon istället för björnen såg en vacker prins, som låg och sov. Hon glömde i glädjen att vara varsam med ljuset, utan en het droppe stearin föll på prinsens ansikte. Prinsen vaknade och fick se henne. Då sade prinsen: "Hade du bara väntat i några dagar till så hade jag varit fri, men nu måste jag gifta mig med häxan, som förtrollat mig, så att jag fått vara en björn om dagarna. Hon bor i ett slott, som ligger öster om solen och väster om månen!" Härefter försvann prinsen och slottet, och när flickan tittade sig omkring, befann hon sig sittande vid busken, där dörren var till slottet. Flickan satte sig att gråta bittert. När hon gråtit sig trött, somnade hon. När hon vaknade, satt en uggla i ett

träd över henne. Flickan började på nytt gråta, och ugglan frågade henne, varför hon grät. Då omtalade hon för henne hela sin sorgliga historia, och att hon inte kunde få träffa prinsen, ty han var nu hos en häxa i ett slott, som låg öster om solen och väster om månen. Det värsta var, att hon inte visste, var vägen var till slottet, ty då skulle hon gå dit och försöka befria honom. "Kanske du kan säga mig vägen", frågade hon ugglan. "Ja, om du sätter dig upp på min rygg, så skall jag flyga dit med dig!" I detsamma var ugglan så stor som en örn, och flickan satte sig upp på hennes rygg. De färdades över land och hav i flera dagar, och sen satte sig ugglan en afton ned utanför ett stort slott. "Här är slottet, som ligger öster om solen och väster om månen, och nu får du reda dig själv!" Flickan tackade nu ugglan, som sedan flög bort.

I slottet rustades till bröllop, ty dagen efter skulle prinsen vigas vid häxan. Häxan stod och skulle tvätta av en fläck på prinsens brudgumsskjorta, men hur hon tvättade, så blev fläcken allt större och större. Häxan gnodde värre, ty kunde hon inte få bort fläcken, så kunde prinsen göra sig fri därigenom. Då kom prinsen och fick se hurdan skjortan var, och att hon inte kunde få den ren. Då sade prinsen: "Här ute är en liten flicka, som vi ska låta försöka, om hon kan få den ren!" Flickan inkallades nu och började tvätta på henne. Hon fick henne vit som snö med detsamma. Hon visade den för prinsen och häxan.

Häxan blev nu så förtretad, så hon sprack av harm. Nu var prinzen fri, och nu kände han också igen flickan och fick veta, hur hon kommit dit. Sen reste de tillbaka till det underjordiska slottet, som, sedan häxans förtrollning var bruten, var förflyttat ovan jorden, och där levde de lyckliga och nöjda till sin död.

Bl.

Varäkens b.d

Hoby Sn

Wppl. Trensön, John, Vermansönd

658

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

1/1

Änkans son.

Aa 314

Det var en gång en fattig änka, som hade en enda son, och han skulle nu ut för att förtjäna sitt bröd själv. När han gått långt bort, mötte han en gubbe, som frågade honom, vart han ämnade sig. Pojken svarade, att han skulle ut för att söka tjänst, ty hans mor var så fattig, så hon kunde icke föda honom och sig. Då sade gubben, att han kunde få vara hos honom. Han skulle slippa att göra något vidare utan se efter det, ty gubben var mycket borta. Pojken antog platsen.

När han och gubben kommo hem, så bodde han i ett stort berg inne i skogen. Då pojken varit där några dagar, skulle gubben resa bort. Då sade gubben: "Nu får du inte gå längre in i berget, än du varit. Du får inte gå i något annat rum, än du förut varit, ty gör du det, så skall jag slå dig för-

där. Jag blir borta en vecka! Pojken lovade att lyda, och gubben reste.

Men när pojken varit ensam några dagar, så var han så nyfiken, så han gick in i rummet intill. Han menade, att det kan han inte se, att jag varit där. När han kom in i rummet, så var det tomt, utan att på en hylla låg en käpp. "Det var just något att vara rädd om", menade pojken. Men när gubben kom hem, såg han genast att pojken varit där, och nu fick pojken den utlovade stryken. "Går du in i nästa rum nästa gång jag reser bort, så kostar det dig livet", sade gubben.

Efter en tid skulle han resa bort igen och nu kom han ej hem förrän om fjorton dagar. Nu väntade pojken en vecka, men sen glömde han gubbens varning och gick in i rummet. Där fanns ej mer än en sten, som låg på en hylla över dörren. När gubben kom hem, så slog han honom, så han var nästan död, men pojken tiggde om sitt liv, och så fick han leva, men om han gick in i nästa rum, så hjälpte inga böner, utan då måste han dö.

Snart skulle gubben resa bort på tre veckor, och nu väntade pojken i fjorton dagar, men sen gick han in i rummet. Där stod på en hylla en vattenkruka, och i ena vrån stod en häst bunden med en askegryta vid huvudet och en hösäck vid bakbenen. Pojken tog bort askgrytan och satte hösäcken vid huvudet i stället. Då sade hästen: "Eftersom du är så god, skall jag hjälpa dig, ty du är hos ett troll. Tag med dig käppen, stenen

och vattenflaskan och sätt dig på min rygg, ty när trollet kommer, så dödar han dig annars! Pojken gjorde så, och när han ridit ett stycke, så frågade hästen, om han såg något efter. "Jo, jag ser en hel del män komma långt borta", sade pojken. - "Kasta då käppen, ty nu kommer trollet med en del andra! Det gjorde pojken och genast växte en tät skog upp där, så att trollen måste vända om efter yxor för att hugga sig igenom.

Om en stund frågade hästen, om pojken såg något. Jo, nu såg han en stor här komma. - "Då har han med sig flera troll. Kasta nu stenen! Genast växte upp ett stort berg som trollen måste bryta sig igenom. Efter ännu en stund frågade hästen, om han såg något. Jo, nu såg han en förskräcklig massa komma. Där var som stora krigshärrar. - "Då har han ännu mera troll med sig. Kasta nu vattenflaskan men kasta den långt bakåt, så du inte spiller något på mig", sade hästen. Det gjorde pojken, men han spillde ett par droppar på hästen, och genast blev en stor sjö, så hästen måste simma i land, för det pojken spillde på honom. Nu lade sig trollen för att dricka ur sjön, men det var så mycket vatten, så de sprack allihop. "Nu äro vi dem kvitt", sade hästen. . Sedan stannade de i en skog, och där sade hästen, att han skulle släppa honom och gå upp till kungsgården och söka arbete, men om han behövde honom, så skulle han bara gå till skogen efter honom.

Pojken fick stanna i kungsgården. Efter

Skriv endast på denna sida!

en tid skulle kungen ut och kriga. Nu gick pojken efter hästen, och när de kommo till krigsplatsen stod det illa till för kungen. Han ämnade fly. Men pojken sprängde på hästen mitt in i fiendehären, så den flydde hals över huvud. Kungen blev så glad, så han lovade pojken prinsessan och halva kungariket.

Nu tog pojken ^(hästen) med sig hem på kungsgården. Han ställde honom i stallen och gav honom att äta. Men morgonen därpå när som pojken kom ner i stallen, så stod hästen och hängde med huvudet och såg modlös ut. Pojken frågade varför han inte åt. Då sade hästen: "Tag ditt svärd och hugg av mig huvudet, ty jag vill ej leva längre!" - "Nej, det gör jag då inte", sade pojken, "du skall få eget stall och äta det bästa foder, bara du vill leva!" "Ja, om du inte vill hugga huvudet av mig, så kommer jag att döda dig", sade hästen. Då hade pojken inte annat att göra, utan med bortvända ögon högg han huvudet av. Men nu stod i hästens ställe en ståtlig prins och tackade pojken för sin räddning. Han omtalade, att han blivit förtrollad till en häst, och att han annars var prins i grannriket. "Så nu bliva vi grannkungar", sade han till pojken, "men vi skall aldrig kriga mot varandra", tillade han.

658

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Bortbyting.

I en bondgård fanns en pojk, som var knäppt
års gammal. Pojken trivdes bra, och föräldrarna voro stolta över
sitt barn. Men en natt hade pojken blivit bortrövad, och när
de om morgonen skulle se efter sitt barn, så var det inte deras
barn, som låg i vaggan, utan det var en annans. Då hade en häxa
om natten varit och bytt bort sitt barn mot deras. Det förstod
modern, men hon visste sig ingen råd att få sitt barn tillbaka,
utan hon måste vårda häxungen och ge honom mat en tid, tills hon
kunde finna på råd att bli av med honom. De hade pojken i åratal,
men han växte inte eller lärde sig att tala, utan var likadan
som den första dagen de fick honom. Då fick modern av en klok
gumma veta, att om de kunde få pojken att tala, så skulle de
slippa honom, ty då hade häxan inte makt mer att ha deras barn,

Skriv endast på denna sida!

utan skulle hon komma med det och taga sitt i stället. Bondhustrun försökte på alla sätt narra honom till att tala, men hon misslyckades alltjämnt. Till slut fann hon på ett bra medel. Hon tog ett äggskal och ställde sig vid spiseln i köket och försökte koka mat i det. Hon sade ingenting, och pojken stod vid sidan och tittade på. Till sist måste pojken av nyfikenhet fråga, varför hon lagade mat i ett äggskal. "Jo", sade modern, "kungen skall komma, och han äter inte mat utan den är lagad i ett äggskal!" - "Ja, så har jag då levat i tolv kungars tid, men aldrig har jag sett någon laga mat till kungen i ett äggskal", sade pojken. "Ja, har du levat i tolv kungars tid, så är du inte mitt barn, utan du får gå din väg, ty då vill jag inte ha dig", sade hustrun. Då kom häxan ner genom skorstenen med det bortrövade barnet och röt till bondkvinnan: "Jag har vårdat ditt barn så väl, så du hade gärna kunnat ha mitt! Sedan tog hon sin unge och lämnade den riktige och for samma väg genom skorstenen ut igen. Bondkvinnan hade nu fått tillbaka sitt riktiga barn, som häxan förresten hade vårdat mycket väl, så det var stort och vackert, som om det hade haft människor att sköta sig. Sedan hörde de aldrig mer av häxan.

Spökhistoria.

En gammal båtsman talade om en spökhistoria från den tiden, då han var båtsman. Det är nog en 50 år sedan det hände. De skulle bygga en galaes i Karlskrona för flottans räkning. Platsen där den byggdes kallades Vasa-skjulet på Lindholmen. Så varenda natt hörde vakten ett rysligt leverne inne i skjulet. De skreko och slogos, som om det hade varit många man därinne. Till sist sade han till chefen, hur förhållandet var. Då sade chefen: "Säg till mig nästa natt ni får höra av det, så skall jag gå dit och höra efter." Nästa natt var det likadant och vakten sade till honom det. Då gick

chefen in i skjulet och då fick han se två tomtar, som slogos därinne. Han frågade dem varför de voro ovänner. "Jo", sade den ene, "Vi vill båda ha den båten, som ni bygger, men jag har störst rättighet till den, för jag har varit här sen den första spånan huggdes till den, så jag skall ha den!" - "Jamen, jag har varit här sedan telningen växte upp ur jorden, så jag har mer rätt", sade den andre. Då sade chefen: "Du, som har varit här, sedan telningen växte upp ur jorden, har mest rätt till den och får taga den, och i morgon skall vi börja på en ny till dig, som varit här, sedan den första spånan huggdes."

Dagen efter började de på den andra och sen hördes aldrig mer något oväsen om nätterna, De kallade galleserna för Pojken och Flickan, och de finns ännu i Karlskrona. Men de påstod han var riktig sanning.

1919.

Spökhistoria.

En person talade om, att han sett ett spöke en gång. Han kom från Ronneby och skulle gå till sitt hem på natten. Då han kom till en lid, där man alltid sagt, det fanns spöke (liden kallas Krokmoasseliden), så fick han se en vitklädd flicka komma emot honom. Han gick ej ur vägen, och hon gick rakt emot honom. När han då kom invid honom, så sade han "skulle jag taga henne i famnen, och jag sade med detsamma: "God afton min flicka lilla", men som jag fick henne i famnen, så kastade jag mig genast till sidan, ty det var, som om jag tagit i en träbit, och hon var så kall som is. Jag skyndade hem, så fort jag för-
mådde, och när jag då var hemkommen, så satt vi och pratade en stund om ett och annat. Då skulle min pojke gå ut, men han kom tillbaka och sade, att han hade hört det skrika och låta så

illa ett litet stycke ifrån, så han förstod inte vad det var för något. Jag sprang genast ut och skulle se, vad det var för något men som jag öppnade dörren, så var det som om en människa hade satt munnen i ansiktet på mig och blåst riktigt. Jag slog igen dörren och vågade ej gå ut mer den kvällen, men kvällen efter så hörde vi också hur det skrek och regerade värre därintill, men jag hade inte ont av det mera. Men det måste tvunget vara spöke eller dylikt!

Spökhistoria.

En gumma ifrån Backaryd talade om en spökhistoria, som hon hört hennes moster tala om. Den är verkligen sann, påstod hon.

Det var en gång på en begravning, som hennes moster var med. När de varit på kyrkogården med liket och var hemkomna, så skulle en karl av begravningsgästerna bli över natten, ty han hade långt hem. När de hade lagt sig om kvällen, ty det var i en liten stuga, så alla låg i ett rum, så mitt i natten började den främmande karlens stövlar att gå och stampa i rummet. De blevo naturligtvis förskräckta, så ingen vågade stiga upp och se efter, vad det kunde vara. Men stövlarna fortsatte hela natten att gå fram och åter i rummet, och de kunde inte begripa, vad det var fatt med dem. Det första det blev dager, tittade de efter, och då hade ett litet folkabarn fastnat i stövel-

klacken. De tog loss benet och bar det tillbaka till kyrkogården,
och sen stod stöveln stilla på sin plats.

22 22.

Svart hund.

I Silpinge har jag hört sägas av flera personer, att de sett en stor raggig, svart hund, som gått på vägen om nätterna. Då har han följt raka landsvägen, tills han kommit till en gammal kvarn där är, och där hade han hoppat i ån, och sedan har han försvunnit, så de har inte sett honom mera.

Men en gång gick han in i ett hus en natt. Där bodde en skräddare, och han hade en del personer hos sig på natten, så de söp och spelade kort. Rätt som de tittade under bordet, så låg hunden där, och det lyste av halsen på honom. Skräddaren skulle försöka att köra ut honom, men det måste han allt låta bli, ty hur det var, så måste de symma huset för natten. för honom.

Brädinge
Bränne lld
Hoby l:m

658

Uppst. John Swens
Vermans-
måla

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24 24/

Brudberget.

I Silpinge finnes också ett berg, som kallas Brudberget. Enligt ett rykte, skulle en brud blivit bortrövad där på vägen från kyrkan. Det är många, som sett ljus och dylikt lysa där om nätterna, och en del påstå sig ha sett bruden själv. De ha sett en fager jungfru sitta på berget och kamma sig eller sy eller dylikt. Men det är inte ofta hon visar sig.

Blekinge
Biskops
Höf

Matt 25 John Persson
658 Vermanusmala

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25 25.

Hur Asarums kyrka kom att bliva byggd,
där den nu är.

En gumma, som är 70 år, talade om,
hur Asarums kyrka kom att bliva byggd, där den nu är.

När de skulle bygga kyrkan, så kunde
de inte finna någon lämplig plats till henne, ty vad de byggde om
dagen, det blev nedrivet om natten. De försökte på flera ställen
att bygga henne, men om de gjorde det aldrig så bastant, så dagen
efter, när de kom dit, så var det nedrivet och bitarna kastade
huller om buller. Då var det en klok man, som sade, att om de toge
och lassade ett lass med kyrkvirke och spände ett par tvilling-
oxar för och inte körde dem någonstans, utan oxarna finge gå
vart de ville, tills de själva stannade, så skulle de på det stäl-
let bygga kyrkan, ty där hade inte något mystiskt makt att riva
ner den.

Skriv endast på denna sida!

De lydde gubben och var åstad och tog reda på ett par tvillingoxar, som de fick låna av en bonde uppe vid Smålandsgränsen, ty det fanns inte mer än han, som hade några, och sen lassade de ett brädläss och oxarna stannade då, när de hade gått ett stycke, och på det stället byggdes sedan Asarums kyrka. Och det var, som gubben sagt, att där skulle inte bli något nerrivet, utan vad de byggde om dagen, fick vara i fred om natten. Men det kan endast tvillingoxar se sådana ställen, där det mystiska inte har någon makt.

27 27.

Tvillingoxar att köra upp gömda
pengar med.

Förr i världen under de stora krigen gömde folk undan pengar, som de ämnade taga reda på, när krigen blevo slut. Men så hände ofta, att de, som gömt pengarna, blevo dödade eller glömde bort, var de gömt dem, och på så sätt finns det ställen i våra dagar, där dylika pengar finnas gömda.

I Bråtabron ^{*Bråtabron.*} finns en sjö, som kallas Sväkresjön, och i den är en stor kopparkittel full av pengar nersänkt. Enda sättet att få upp en dylik kittel är att en midsommarnatt spänna ett par tvillingoxar för och köra upp den med. Men man får på inga villkor tala, under det man kör upp den, ty då åker den tillbaka ner igen.

Det var några personer, som skulle köra upp den kitteln i Sväkresjön. De hade ett par tvillingoxar och hade spänt för den en midsommarnatt, ty endast då är den syn-

Skriv endast på denna sida!

lig, andra dagar ser man ingenting, och de hade fått den så långt, så den var nära uppe på land, och de såg mycket väl alla pengarna i den, men så var det en av dem, som inte kunde tiga, utan han sade: "Nu har vi den", men som han sagt det, så brast länken, och kitteln for ner i sjön igen, och de såg sen inte ett spår efter den. De andra blevo naturligtvis förargade på honom, ty hade han tegat, tills de fått den riktigt på land, så hade de säkert haft den.

Men sedan har de inte heller sett till den, ty sen försvinner de för alltid, när någon försökt att köra upp dem och misslyckats.

658

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

29 29

Spökeri.

En gumma, nu omkring 70 år, har talat om följande historia, som hon påstod var fullt sann.

I Stora Silpinge bor en smed, och hans hustru hade dött. Men efter hennes bortgång, så fick inte mannen vara ifred. Alltid, mest om kvällarna, så marterade det honom. Det visade sig mest som ett ljus. Det gick så långt, så när han läste, så satte ljuset sig på tungan på honom, så han kunde inte läsa. Lampan släcktes o.s.v. Men om en annan person kom in i rummet och tände och var där, så hördes ingenting av.

Det var ingen annan hjälp, än de voro på kyrkogården och grävde upp henne. Men hur de sedan gjorde, visste inte berätterskan. Men sant är att sedan hördes intet märkvärdigt av åtminstone ej så mycket.

Skriv endast på denna sida!

658

Det är en 15-20 år sedan det skedde
och såväl den som talat om det som änkemannen lever. Smeden he-
ter Jöns Berggren och den som omtalat det Johanna Jönsson, båda
hemma i Silpinge.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30

30.

Skriv endast på denna sida!

Varsel.

Ett bevis för varsel finnes i följande, vilket den själv omtalat, som det gällde. Det var en gumma, som dött i år, och hon hade en pojk, som var sjöman.

En kväll så var en god vän hos henne. Rätt som de sutto och pratade, så stannade klockan. Det bör sägas, att det var en säker klocka, som gått kanske i 20 år, och som nu stannade tvärt. "Se klockan stannade", sade väninnan. men med detsamma tänkte modern på sin son, som då var på sjön, om det hade hänt honom något.

Ett par dagar efter så kom bud, att hennes son just vid den tiden, som klockan stannat, hade drunknat. Hon trodde, att det var ett förebud om sonens död, som kom till henne.

Modern, som var hemma i Backaryd, har dött i år och hette Augusta Eskilsson.

Skriv endast på denna sida!

Trollkäring.

Följande berättelse har jag hört om-
talas av flera personer.

Det var en söndag, när kyrkfolket gick från Öljuhults kyrka, så hände det, när de kommo på en lid, som ligger ett par kilometer från kyrkan och kallas Galtalid, att där låg en gammal käring vid vägkanten, som hade slagit sig så illa, att hon ej orkade gå. Folket stannade och tittade på henne och ömkade sig över henne. Då sade käringen: "Om det finnes någon bland eder, som kunde giva mig 3 droppar antingen di av en kvinna eller blod av en karl, så skulle jag därmed kunna bota mig!" Men ingen vågade, ty de förstodo, att det var en trollkäring. Men då sade hon vidare: "Om någon ger mig det jag bett om, så skall jag säga, vad bräkenörten duger till, och om de visste, vad den dugde till, så skulle Sverige vara det rikaste land på jorden!"

Skriv endast på denna sida!

658

Men ingen tordes ändå giva henne, utan de gingo från henne.
Sedan syntes käringen ej mera till där i bygden.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

33

33.